

CHRISTOPH BRÜLL

TUSSEN WROK EN HEROPVOEDING

Het Belgische Bezettingsleger en de Duitsers, 1945-1952

Zes decennia lang, tussen 1945 en 2005, volbrachten Belgische soldaten en officieren een deel van hun dienstplicht of professioneel parcours in Duitsland. In het leven geroepen als het ‘Belgisch Bezettingsleger’ veranderde de naam van deze groep militairen in 1950 in ‘Belgische Strijdkrachten in Duitsland’. Die naamsverandering was symbolisch, want ze markeerde het begin van een evolutie waarbij de voormalige vijand in 1955, in het kader van de NAVO, zelfs een partner werd. Het artikel handelt vooral over de eerste jaren van deze Belgische aanwezigheid in Duitsland, jaren waarin de Tweede Wereldoorlog en de tweede bezetting van België door de Duitsers nog vers in het geheugen lagen. In het artikel wordt ingegaan op het beeld van Duitsland en de Duitsers bij de soldaten en de officieren, maar ook op degenen die de Belgische militaire politiek in Duitsland uittekenden, representeerden.

De analyse toont dat veel Belgen beschikten over een “moreel meerderwaardigheidsgevoel” ten aanzien van de verliezers van de oorlog, maar ook ten aanzien van de Britse bondgenoot. Die werd ervan verdacht veel te zachtvaardig om te gaan met de Duitsers en de Duitse mentaliteit niet te begrijpen. De driehoeksverhouding tussen Belgen, Britten en Duitsers werd bepaald door de weigering van de geallieerden om aan de Belgen de politieke bevoegdheden van het militaire bestuur te verlenen en door de unilaterale Britse beslissing om de *Belgian divisional area* uit te breiden tot Westfalen, op 200 km ten oosten van de Rijn. Daardoor leek de belangrijkste doelstelling van de Belgische deelname aan de bezetting – het waarborgen van de Belgische belangen ten aanzien van het overwonnen Duitsland – onhaalbaar.

Twee specifieke plaatsen vormen de kernpunten van de analyse: enerzijds de grensregio, voorwerp van Belgische eisen en terugvorderingen, en anderzijds de stad Keulen, die door de Belgische troepen werd bezet in weerwil van de Franse aanspraken op het Rijnland. Het artikel staat ook stil bij de zeer moeizame manier waarop de Belgische culturele propaganda tot stand kwam, een propaganda die de dubbelzinnige aard van de Belgische politiek ten aanzien van Duitsland goed illustreert. Enerzijds nam de regering vrij snel een gematigde positie inzake schadeloosstellingen in, maar anderzijds hanteerde ze de harde lijn op het vlak van de contacten tussen Belgen en Duitsers. De regering vreesde immers dat de publieke opinie weinig bereid zou zijn om een toenadering tussen mensen te aanvaarden. De realiteit op het terrein toonde aan dat die vrees ongegrond was..